

Hold

augusztus

Észlelő	R	L	HK	F	Műszer
Fülöp József (Bóly)	2	1	-	-	10 T
Glász Gábor (Környe)	3	-	-	-	15 T
Görgei Zoltán (Tamási)	3	3	-	-	4,3 L
Győri János (Héhalom)	1	1	-	-	20 T
Kocsis Antal (Balatonkenese)	2	4	-	-	5 L
Mogyorósi Imre (Budakeszi)	1	1	-	1	30 T
Réti Lajos (Győr)	-	-	-	4	10 T
Szántó Szabolcs (Hidas)	2	2	-	-	15,5 T
Tóth Krisztián (Dunakeszi)	1	1	-	-	20 T
Vécsei Attila (Nagykőrös)	1	1	-	-	12,5 L
Vicián Zoltán (Héhalom)	1	1	3	-	8 T

Összesen: 11 észlelő 41 megfigyelést végzett.

Rövidítések: R=részletrajz, L=szöveges leírás, HK=holdkráter keresztmet-
szet, HF=holdfázis, F=fotografikus észlelés, T=tükrös távcső, L=lencsés
távcső, S=légköri nyugodtság, T=légköri átlátszóság.

Ebben a hónapban az előzőekhez képest kissé kevesebb észlelő küldte el adatait, amelynek oka talán a kedvezőtlen, alacsony holdállásban keresendő. Így is nagyon szép rajzok közül válogathatunk, de bemutatunk olvasóinknak a korábban beküldött rajzokból is. Ezekből látható, hogy már egészen kis műszerekkel is sok alakzatot lehet észlelni, így olyanok is megpróbálkozhatnak a látott alakzatok rajzolásával, akik nem rendelkeznek különösebb rajztehetséggel. Így akár egy vázlatrajzzal is elkezdhető az alakzatok rajzolása, aztán a gyakorlattal egyre árnyaltabb rajzokat tudunk készíteni! Fontos újra megjegyezni, hogy rovatumkhoz nem csak rajzokat lehet beküldeni (bár kétségkívül ezek a látványosabbak), hanem ugyanolyan fontosak és nélkülözhetetlenek a szöveges leírások is, sőt vannak olyan alakzatok és megvilágítások, amelyeknél a leírással jobban lehet jellemezni egy alakzat látványát. Ráadásul leírást sokkal rövidebb idő alatt lehet készíteni! Így reméljük, hogy ezentúl olyan amatőrök is küldenek megfigyeléseket, akik eddig nem rajzoltak, de szívesen észlelik a Holdat. Rengeteg jó minőségű gyári és saját készítésű műszer van hazánkban, melyekkel nem végeznek észleléseket!

Külön kell szólnunk Mogyorósi Imre kitűnő fényképéről, amelyet 300/1500-as reflektorával készített az Orontius, Walter, Purbach, Arzachel, Alphonsus vidékéről. Hasonlóan részletes, kissé eltérő megvilágítási helyzetű képeket küldött már korábban Iskum József és Farkas István is, így érdekes ezt a három képet egymás mellett közölni.

Szöveges leírások

Schickard kráter

-55°W -44°S 227 km átmérő

1988.08.24. 22:00 UT HF= 12^d09^h29^m 80/600 reflektor S= 7-8 T= 3
75x: Igen feltűnő, nagyméretű kráter éppen a terminátoron. Alakja elnyúlt, kissé ovális, falai nem túl szélesek és nem tagoltak. Belsejének 1/4 részét árnyék tölti ki. A talaj kissé domborúnak tűnik, nem egyforma intenzitású. A legsötétebb az É-i rész, ez 3,5-ös intenzitású, a középső 4,5, míg a legvilágosabb a D-i, 6 körüli. Központi csúcsot nem láttam. A körülötte lévő felföld sok részletet mutat. Apróbb és közepes kráterek és egy falszerű (talán leomlott krátérsánc maradványa) kiemelkedés, amely homályos, 3-as intenzitású árnyékot vet. É-ra van a Lehmann kráter, ez rombusz alakúnak tűnik, érdekes formájú árnyékkal a belsejében. Majdnem keresztezi ez az árnyék a S. árnyékának "tengelyét". (Vicián Zoltán)

Phocylides - Nasmyth

-55°W -53°S 114/77 km átmérő

1988.07.26. 21:17 UT HF= 12^d23^h24^m 125/1000 reflektor S= 7 T= 4
200x: Feltűnő, jól látható nagyméretű kráterek, a P. éppen a terminátoron van. Tulajdonképpen a P. és a N. egy kráternek tűnik, mivel olyan árnyékviszonyok vannak, hogy a P. ÉK-i fala és a N. DK-i fala olyan árnyékot vet, mintha az árnyékok egyetlen krátertől származnának. A Ny-i irányba nyúló árnyék pereme sima. A P. elnyúlt alakú kráter, talaja sima. A Ny-i fal belső része világos, szemben éri megvilágítás, ez a fal alacsony. A faltól Ny-ra már a sötét terminátor látszik, igen érdekes, hogy egyes magasabb részeket már éri a fény, ezek kitűnnek a sötét részből, de nem fénylőek. A N. az É-i kráter, kisebb, K-i fala részleges, tagolt, É-i részén a D jelű kis kráter, ez is elnyúlt. É-ra látható a hatalmas méretű, elliptikus Schickard kráter, talaja domborúnak tűnik, benne sok intenzitás-eltérés látható. (Vécsei Attila)

Piccolomini kráter

+32°E -30°S

1988.08.02. 2:28 UT HF= 19^d04^m35^m 155/1500 reflektor S= 7 T= 3-4
150x: Feltűnő, nagyméretű, majdnem kör alakú kráter a Rupes Altai D-i végénél. Tőle K-re egy széles árnyéksáv húzódik, valószínűleg egy sekély völgyszerű rész. É-ra kisebb kráterek durva félkörívet alkotnak (E, D, M, C jelűek) és egy kisebb is látszik. Ny-ra csak egy kis alacsony falú kráter látszik. DNy-ra látszik a tojás formájú Rothmann-M jelű kráter, ezt mintha egy hegyhát kötné össze a P. falával. A P. belsejében jól látszik a jellegzetes központi csúcs, mely kör alakú. K-re ívelt kis árnyékot vet. A P. belsejében a D-i falon egy kiemelkedés látható, mely árnyékot is vet. A Ny-i fal által befelé vetett homorú ívű árnyék nem éri el egészen a központi csúcsot (esti megvilágítás). (Szántó Szabolcs)

Hipparchus kráter

+05°E -06°S 150 km átmérő

1988.08.19. 18:29 UT HF= 07^d05^h58^m 155/1500 reflektor S= 6 T= 4
150x: Szép, nagyméretű, feltűnő kráter, bár elég alacsony falú, ami abból is látszik, hogy bár Ny-i fala éppen a terminátoron van, belsejének csak 1/3 részét borítja árnyék. Falain több részlet, redő, leszakadás látszik,

különösen a Ny-i falon. Belsejében is sok részlet látszik (N jelű kráter, D-en egy fal és kiemelkedés, valamint Ny-i részén egy nagyobb, elhúzódnó, sötétebb intenzitású árnyékos folt, így úgy látható, mintha domború lenne a kráter talaja. Az É-i falra települt a nagyobb, kör alakú Horrocks kráter, tőle ÉK-re a kisebb Pickering. Érdekes, hogy a sánctalától É-ra még nem látható a Halley, még nem éri a fény, viszony DK-re jól látszik a feltűnő, kör alakú Hind és a Hipparchus-C és L. A K-i kráterfal csak a belső részéig vet homorú árnyékot. (Szánthó Szabolcs)

Maginus - Proctor

-06°W -50°S 160/52 km átmérő

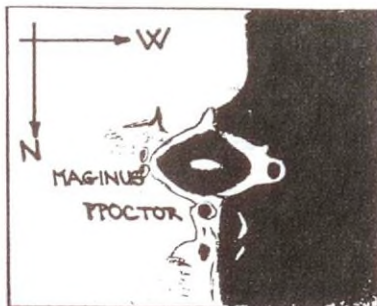
1988.08.20. 18:40 UT HF= 8^h06^m09^s 43/500 refraktor S= 6 T= 3
 25x: Hatalmas, feltűnő kráter éppen a terminátoron, alakja elnyúlt, de kissé négyszögyszerűnek tűnik a megvilágított sánctalak részletei révén. Belsejét teljesen kitölti még az árnyék, csupán a közepén látszik egy kis világosabb csík, de ez nem központi csúcs! Ny-ra látszik az A és D jelű kráter is. A Ny-i sánctal K-i részét éri megvilágítás, de ezen belül egy sötét folt látható (rajz!). A M.-tól É-ra látható a jóval kisebb, kör alakú Proctor kráter, belseje szintén árnyékkal telt. (Görgei Zoltán)

Alphonsus - Ptolemaeus

-03°W -14°S 118/153 km átmérő

1988.04.24. 19:16 UT HF= 8^d07^h16^m 100/1000 refraktor S= 8 T= 4-5
 100x: Hatalmas, feltűnő, közel kör alakú, részletdús kráterek! Mindkettő igen csipkézett sánctallal rendelkezik, de talán a P. Ny-i oldala jobban. Jól látszik az A. központi csúcsa és a kráteren belül É-D irányban húzódnó kiemelkedés. Belsejében kis krátercskék is látszanak, de törésvonalak nem. Falai alig vetnek árnyékot. Az É-ra lévő P. kráter a nagyobb átmérőjű, az A.-szal érintkezik közös falrészén, de ez eléggé tagolt és alacsony, kiemelkedések, törések vannak rajta. Belseje síknak tűnik, de sok részlet látszik, ÉK felé az A jelű kis kráter, valamint a talajon igen sok eltérő fényességű, különböző intenzitású rész figyelhető meg, amelyek között a legtöbb valamilyen külső "nyúlványban" végződik. Nagyon szép kráterkettős! (Pudleiner Rezső)

KOCSIS ANTAL

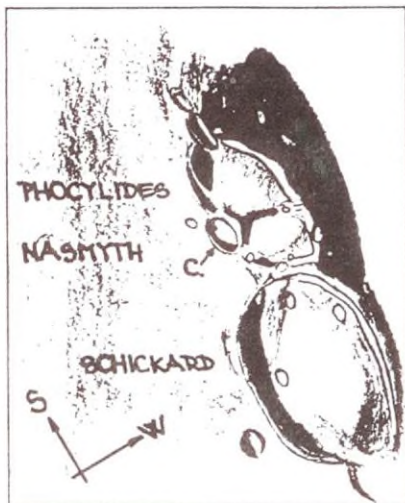

Maginus és Proctor

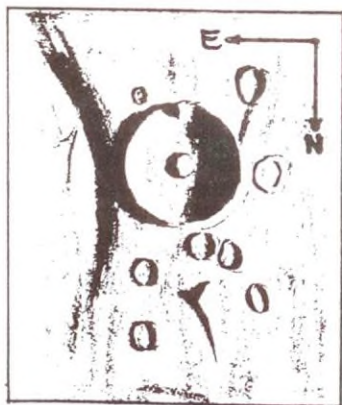
1988.08.20. 18:40 UT (Görgei Zoltán)

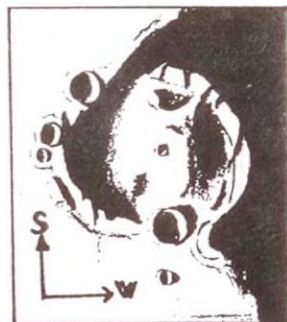
Schickard. 1988.08.24. 22:00 UT
80/600 refr., 75x
(Vicián Zoltán)

Phocylides-Nasmyth. 1988.07.26.
125/1000 refl., 200x
(Vécsei Attila)

Piccolomini. 1988.08.02.
02:28 UT, 155/1500 refl., 150x
(Szántó Szabolcs)

Hipparchus. 1988.08.19.
155/1500 refl., 150x
(Szántó Szabolcs)